

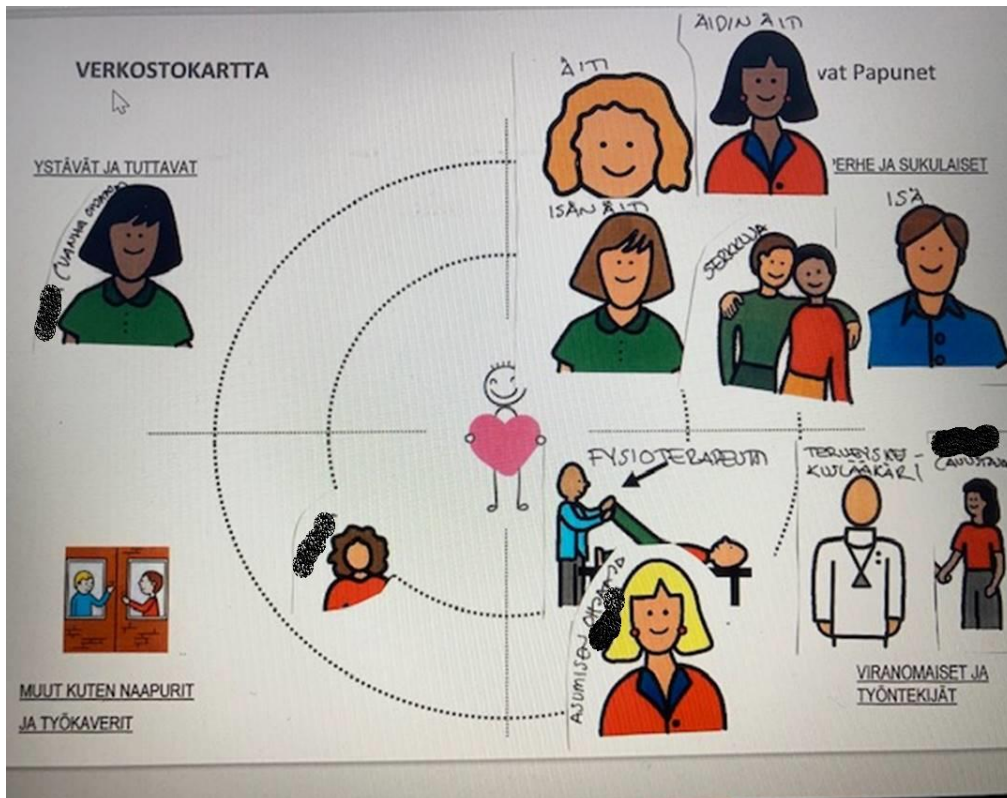
Tukirinki tuo asiakkaan äänen esiin monipuolisesti

Etevan Silta omannäköiseen elämään -hankkeen yhtenä tavoitteena on mallintaa tukirinkimenetelmää (Circle of Support) osana tuettua päätöksentekoa. Tukirinkiä on mallinnettu kevään aikana kahden vaikeasti vammaisen asiakkaan kanssa Etevan päiväaikaisen toiminnan yksikössä. Tukiringin mallinnuksen on tarkoitus jatkua syksyllä uusien asiakkaiden kanssa.

Tukirinkimenetelmä on tarkoitettu vammaiselle henkilölle, joka tarvitsee apua oman elämän suunnitteluun, päätösten tekemiseen ja tavoitteiden saavuttamiseen. Tukirinki koostuu joukosta tukijoita, joka voi olla kuka tahansa tukirinkiä käyttävän henkilön elämästä, kuten esimerkiksi vanhempi, sisarus, sukulainen, nykyinen tai vanha ohjaaja, avustaja, opettaja, luokkakaveri, ystävä tai naapuri. Tukijat kokoontuvat yhteen keskustelemaan tuettavan henkilön asioista ja tukemaan henkilön elämän suunnittelua. Etevan pilottiasiakkaiden tukirinkiin osallistuivat mm. asiakkaan äiti, henkilökohtainen avustaja, päiväaikaisen toiminnan ohjaaja, asumisen ohjaaja ja alueen erikoisohjaaja. He kertovat ajatuksiaan tukiringistä seuraavasti:

Miltä tuntui toimia osana tukirinkiä?

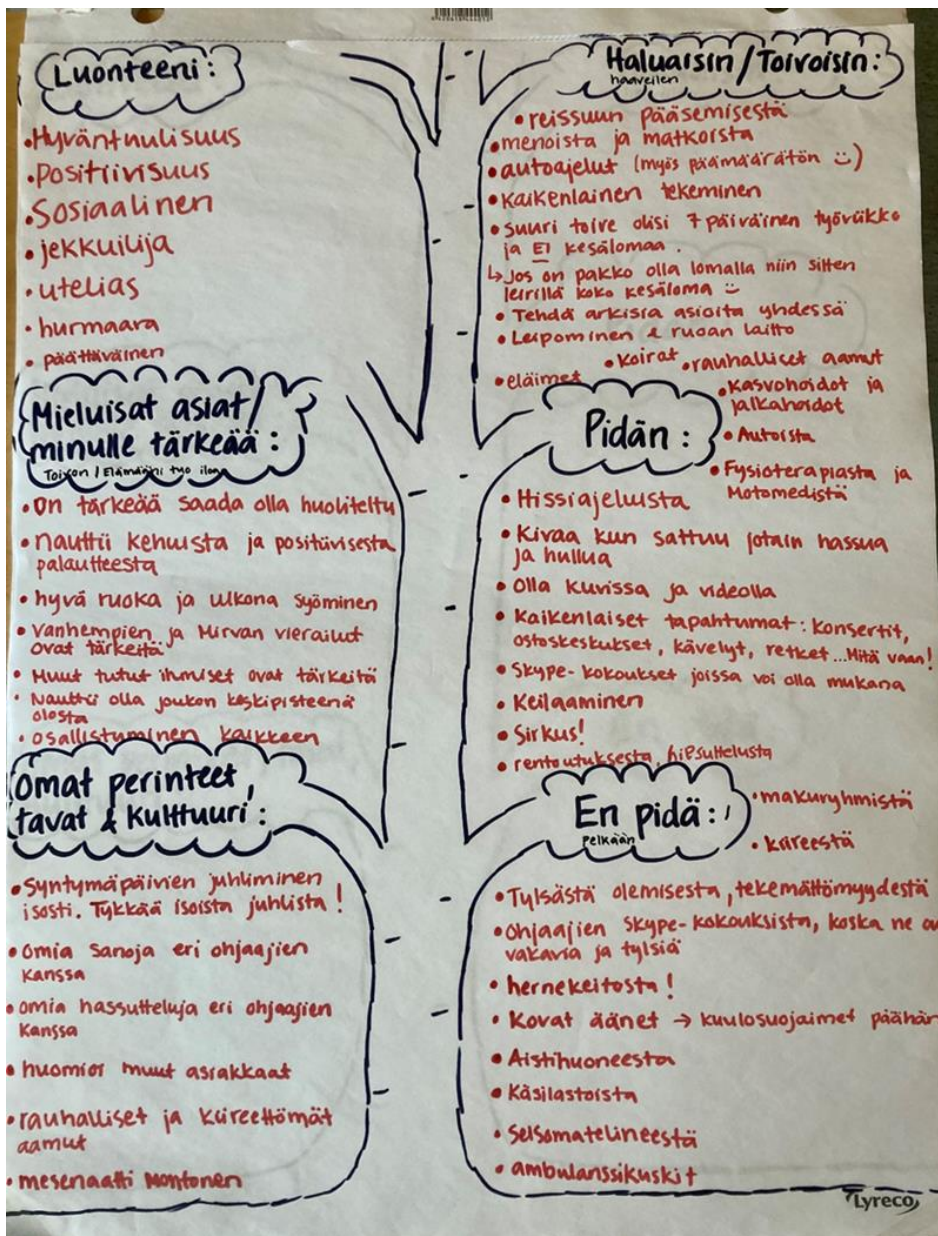
Tukirinki on ollut todella hyvä juttu kokonaisuudessaan. Harvoin tapaa tuettavan henkilön elämään liittyviä ihmisiä, mutta tukiringin kautta on päässyt näkemään ja tapaamaan muitakin, jotka tekevät töitä henkilön kanssa. Tukirinki tekee konkreettiseksi sen, keitä henkilön ympärillä on. Lisäksi on saanut uusia näkökulmia, kokemuksia ja tarinoita tuettavaan henkilöön liittyen, kun jokainen on päässyt kertomaan asiakkaasta. Vapaamuotoinen ajatusten vaihto auttaa myös viemään asioista eteenpäin. Tukirinki on ollut tosi hyvä juttu, olisi voinut olla ennenkin.

Kuva 1. Tuettavan henkilön elämään liittyvät ihmiset koottiin verkostokarttaan, josta henkilö valitsi tukirinkinsä jäsenet.

Mitä ajattelet tukirinkimallista vaikeavammaisen tuetun päätöksenteon menetelmänä?

Vaikeavammaisella henkilöllä on haasteita sanoa ajatuksiaan ulos, joten olisi tosi tärkeä, että kaikilla olisi tukirinki, joka voisi auttaa. Tukirinki helpottaa tukemaan asiakasta ja tukijoiden eri näkökulmat auttavat pohtimaan mikä henkilölle on tärkeää. Tällä tavoin asiakkaan ääni tulee monipuolisemmin kuulluksi. Tukiringin avulla opit tuntemaan henkilön paremmin ja saamaan vinkkejä, joita et ehkä tiennyt. Isommalla porukalla ideoiminen ja suunnittelu yhdessä on myös helpompaa ja mukavampaa. Ajatuksia tulee huomattavasti enemmän esiin porukassa. Lisäksi tuettavan henkilön kommunikoinnin ymmärtäminen ja analysointi ovat luotettavampaa.

Kuva 2. Elämän puu kokoaa keskeiset asiat keskusteluista.

Milloin tukirinki menetelmä soveltuu käytettäväksi?

Tukirinki voisi soveltua tilanteisiin, jolloin arvioidaan palvelun tarvetta, tai henkilön elämässä tulee tapahtumaan jotain muutoksia. Tukirinki voisi tavata esimerkiksi ennen palaveria, jolloin muodostetaan yhteinen käsitys jo ennen varsinaista palaveria. Tai voi myös olla niin, että ei tarvita mitään erityistä tilannetta, vaan tukirinki olisi aina olemassa keskustelemassa arkisista asioista. Myös tilanne, jolloin uusi henkilö esim. uusi työntekijä liittyy osaksi tuettavan henkilön elämää, niin tukirinki voisi hyödyttää myös häntä ja tietoa asiakkaasta saataisiin siirrettyä kattavammin. Tällä tavoin myös hiljainen tieto siirtyy paremmin eteenpäin. Harvoin on sellaisia tilaisuuksia, joissa omaiset ja ammattilaiset voivat rauhassa jutella henkilön elämään liittyvistä asioista.

Mitä positiivisia asioita tukirinkimenetelmä mielestäsi tuo?

Tukirinki auttaa tuomaan asiakkaan äänen kuuluviin ja auttaa asiakkaan ymmärtämisessä. Lisäksi se tuo paljon uusia ajatuksia ja ideoita. Hienoa myös on se, että on kiireetön tunnelma ja ollaan muutenkin rennossa

ilmapiirissä ja tilassa. Parhaimmillaan tukirinki tuo myös lisää kontakteja sekä yhteydenpitoa ammattilaisten ja sukulaisten välillä.

Kuva 3. Tukirinkitapaamisessa on tärkeää kiireetön ja rento tunnelma.

Mitä haasteita tukirinki menetelmässä voi olla?

Haasteeksi voisi myös nousta tilanne, jossa oltaisiin vaikean asian äärellä ja tukirinkiläisillä olisi hyvin erilaisia näkemyksiä ja ajatuksia. Tällöin pahimmassa tilanteessa voitaisiin jopa riitaantua. Tukijoiden aikataulut voivat olla haaste joidenkin tukirinkien kohdalla. Haasteena voi myös olla tukiringin juurruttaminen osaksi henkilön arkea.

Teksti: Jenny Starck